

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2018 No. 1339

**Rheoliadau Gwasanaethau Maethu
Awdurdodau Lleol (Cymru) 2018**

RHAN 7

Staffio

Staffio - gofynion cyffredinol

28. Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol sicrhau ar bob adeg fod nifer digonol o staff sydd â'r cymwysterau, yr hyfforddiant, y sgiliau, y cymhwysedd a'r profiad addas yn cael eu defnyddio i weithio yn y gwasanaeth, gan roi sylw—

- (a) i'r datganiad o ddiben ar gyfer y gwasanaeth,
- (b) i anghenion gofal a chymorth plant,
- (c) i'r angen i gefnogi plant i gyflawni eu canlyniadau personol,
- (d) i'r angen i ddiogelu a hybu iechyd a lles plant, ac
- (e) i ofynion y Rheoliadau hyn.

Addasrwydd staff

29.—(1) Ni chaiff y darparwr awdurdod lleol—

- (a) cyflogi person o dan gontract cyflogaeth i weithio yn y gwasanaeth oni bai bod y person hwnnw yn addas i wneud hynny,
  - (b) caniatáu i wirfoddolwr weithio yn y gwasanaeth oni bai bod y person hwnnw yn addas i wneud hynny, nac
  - (c) caniatáu i unrhyw berson arall weithio yn y gwasanaeth mewn swydd y gall, yng nghwrs ei ddyletswyddau, gael cysylltiad rheolaidd ynddi â phlant sy'n cael gofal a chymorth oni bai bod y person hwnnw yn addas i wneud hynny.
- (2) At ddibenion paragraff (1), nid yw person yn addas i weithio yn y gwasanaeth oni bai—
- (a) bod y person yn addas o ran ei uniondeb ac o gymeriad da,
  - (b) bod gan y person y cymwysterau, y sgiliau, y cymhwysedd a'r profiad sy'n angenrheidiol ar gyfer y gwaith y mae i'w wneud,
  - (c) bod y person, oherwydd ei iechyd, ar ôl i addasiadau rhesymol gael eu gwneud, yn gallu cyflawni'n briodol y tasgau sy'n rhan annatod o'i rôl,
  - (d) bod y person wedi darparu gwybodaeth neu ddogfennaeth lawn a boddhaol, yn ôl y digwydd, mewn cysylltiad â phob un o'r materion sy'n ofynnol o dan baragraffau 1 i 9 o Atodlen 3, a bod yr wybodaeth hon neu'r ddogfennaeth hon ar gael yn y gwasanaeth i Weinidogion Cymru edrych arni, ac

- (e) pan fo'r person wedi ei gyflogi gan y darparwr awdurdod lleol i reoli'r gwasanaeth, o 1 Medi 2022, fod y person wedi ei gofrestru fel rheolwr gofal cymdeithasol(1) â Gofal Cymdeithasol Cymru.

(3) Rhaid i gais gael ei wneud am dystysgrif GDG briodol gan neu ar ran y darparwr awdurdod lleol at ddiben asesu addasrwydd person ar gyfer swydd y cyfeirir ati ym mharagraff (1). Ond nid yw'r gofyniad hwn yn gymwys os yw'r person sy'n gweithio yn y gwasanaeth wedi ei gofrestru â gwasanaeth diweddarau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (y cyfeirir ato yn y rheoliad hwn fel gwasanaeth diweddarau'r GDG).

(4) Pan fo person sy'n cael ei ystyried ar gyfer swydd y cyfeirir ati ym mharagraff (1) wedi ei gofrestru â gwasanaeth diweddarau'r GDG, rhaid i'r darparwr awdurdod lleol wirio statws dystysgrif GDG y person at ddiben asesu addasrwydd y person hwnnw ar gyfer y swydd honno.

(5) Pan fo person a benodir i swydd y cyfeirir ati ym mharagraff (1) wedi ei gofrestru â gwasanaeth diweddarau'r GDG, rhaid i'r darparwr awdurdod lleol wirio statws dystysgrif GDG y person o leiaf bob blwyddyn.

(6) Pan na fo person a benodir i swydd y cyfeirir ati ym mharagraff (1) wedi ei gofrestru â gwasanaeth diweddarau'r GDG, rhaid i'r darparwr awdurdod lleol wneud cais am dystysgrif GDG newydd mewn cysylltiad â'r person hwnnw o fewn tair blynedd i ddyroddi'r dystysgrif y gwneir cais amdani yn unol â pharagraff (3) ac wedi hynny rhaid i geisiadau pellach o'r fath gael eu gwneud o leiaf bob tair blynedd.

(7) Os nad yw person sy'n gweithio yn y gwasanaeth yn addas i weithio yn y gwasanaeth mwyach o ganlyniad i beidio â bodloni un neu ragor o'r gofynion ym mharagraff (2), rhaid i'r darparwr awdurdod lleol—

- (a) cymryd camau gweithredu angenrheidiol a chymesur i ddiogelu plant, a
- (b) pan fo'n briodol, hysbysu—
  - (i) Gofal Cymdeithasol Cymru,
  - (ii) y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

Cefnogi a datblygu staff

30.—(1) Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol gael polisi yn ei le ar gyfer cefnogi a datblygu staff.

(2) Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol sicrhau bod unrhyw berson sy'n gweithio yn y gwasanaeth (gan gynnwys person y caniateir iddo weithio fel gwirfoddolwr)—

- (a) yn cael cyfnod sefydlu sy'n briodol i'w rôl,
- (b) yn cael ei wneud yn ymwybodol o'i gyfrifoldebau ei hun a chyfrifoldebau staff eraill,
- (c) yn cael ei oruchwylio a'i arfarnu'n briodol,
- (d) yn cael hyfforddiant craidd sy'n briodol i'r gwaith sydd i'w wneud ganddo,
- (e) yn cael hyfforddiant arbenigol fel y bo'n briodol, ac
- (f) yn cael cymorth a chynhorthwy i gael unrhyw hyfforddiant pellach sy'n briodol i'r gwaith y mae'n ei wneud.

(3) Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol sicrhau bod unrhyw berson a gyflogir i weithio yn y gwasanaeth yn rheolwr yn cael ei gefnogi i gynnal unrhyw gofrestrriad â Gofal Cymdeithasol Cymru.

(1) *Gweler* adran 79(1)(b) o Ddeddf 2016 am y diffiniad o "rheolwr gofal cymdeithasol".

Gwybodaeth ar gyfer staff

31.—(1) Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol sicrhau y darperir gwybodaeth i bob person sy'n gweithio yn y gwasanaeth (gan gynnwys unrhyw berson y caniateir iddo weithio fel gwirfoddolwr) am y gwasanaeth a'r ffordd y caiff ei ddarparu.

(2) Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol sicrhau bod trefniadau addas yn eu lle i wneud staff yn ymwybodol o unrhyw godau ymarfer ynghylch y safonau ymddygiad a ddisgwyllir oddi wrth weithwyr gofal cymdeithasol, y mae'n ofynnol i Ofal Cymdeithasol Cymru eu cyhoeddi o dan adran 112(1)(a) o Ddeddf 2016.

Gweithdrefnau disgyblu

32.—(1) Rhaid i'r darparwr awdurdod lleol roi gweithdrefn ddisgyblu yn ei lle a'i gweithredu.

(2) Rhaid i'r weithdrefn ddisgyblu gynnwys—

- (a) darpariaeth ar gyfer atal dros dro, a chymryd camau gweithredu heb fod mor bell ag atal dros dro, gyflogeion er budd diogelwch neu lesiant plant sy'n cael gofal a chymorth gan y gwasanaeth, a
- (b) darpariaeth bod methiant ar ran cyflogai i adrodd am achos o gam-drin, neu am amheuaeth o gam-drin, i berson priodol yn sail dros ganiatáu cychwyn achos disgyblu.

(3) At ddiben paragraff (2)(b), person priodol yw—

- (a) un o swyddogion Gweinidogion Cymru,
- (b) y darparwr awdurdod lleol,
- (c) swyddog i'r awdurdod lleol,
- (d) yn achos cam-drin neu amheuaeth o gam-drin plentyn, swyddog i'r Gymdeithas Genedlaethol er Atal Creulondeb i Blant, neu
- (e) swyddog heddlu,

yn ôl y digwydd.

Cyfyngiadau ar gyflogaeth

33.—(1) Ni chaiff y darparwr awdurdod lleol gyflogi i weithio, at ddibenion y gwasanaeth maethu, mewn swydd y mae paragraff (2) yn gymwys iddi, berson sydd—

- (a) yn rhiant maeth sydd wedi ei gymeradwyo gan y gwasanaeth maethu, neu
- (b) yn aelod o aelwyd rhiant maeth o'r fath.

(2) Mae'r paragraff hwn yn gymwys i unrhyw swydd reoli, swydd gwaith cymdeithasol neu swydd broffesiynol arall, oni bai bod y gwaith yn cael ei wneud yn achlysurol, fel gwirfoddolwr, neu am ddim mwy na 5 awr mewn unrhyw wythnos, yn achos swydd nad yw'n swydd reoli nac yn swydd gwaith cymdeithasol.